

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **I. G.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného č. j. CPR-9142-9/ČJ-2017-930310-V236 ze dne 31. května 2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 1 A 71/2017 - 26 ze dne 1. srpna 2017,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Dne 7. března 2017 prováděla hlídka Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy (dále jen „správní orgán I. stupně“) kontrolu cizinců vykonávajících práci bez povolení k pobytu či k zaměstnání. Takto byl na stavbě bytového domu kontrolován žalobce, oblečený do bílé blůzy a bílých pracovních kalhot, při mytí oken. Jelikož žalobce nepředložil žádný doklad opravňující jej k výkonu práce či jiné výdělečné činnosti, byl téhož dne zajištěn. Správní orgán I. stupně uložil žalobci rozhodnutím ze dne 7. března 2017, č. j. KRPA-

83198-15/ČJ-2017-000022-ZAM, správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), neboť žalobce vykonával práci bez povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání. Dobu, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, stanovil správní orgán I. stupně na dva roky.

[2] Odvolání žalobce proti rozhodnutí o správním vyhoštění žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl. Žalovaný konstatoval, že bylo dostatečně prokázáno, že žalobce ve dnech 1. – 7. března 2017 (s výjimkou neděle 5. března 2017) pracoval na stavbě bez povolení k zaměstnání. Za stěžejní důkaz žalovaný označil docházkový list, který vyvrací tvrzení žalobce, že pracoval pouze 7. března 2017. Činnost žalobce nebyla nahodilá ani jednorázová, vyplývá z ní rovněž úmysl pracovat i do budoucna. Žalovaný rovněž v jednání žalobce shledal obcházení práva Evropské unie. Žalobce totiž do České republiky přicestoval na základě krátkodobého schengenského víza vydaného Maďarskem.

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Městský soud v Praze (dále jen „městský soud") v záhlaví označeným rozsudkem. Městský soud uznal, že je třeba naplnění znaku soustavnosti závislé práce pečlivě zvažovat. Ze skutečností zjištěných ve správním řízení je však zřejmé, že činnost žalobce znaky závislé práce naplnila.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel") včas kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku. V obecné rovině stěžovatel žalovanému vytkl nedostatečně zjištěný skutkový stav a rozsudek městského soudu označil za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Žalovaný dle jeho názoru hodnotil důkazy selektivně, tedy ignoroval důkazy ve prospěch stěžovatele. Vyšel pouze z protokolu o výslechu stěžovatele, který je zcela nedostatečný a neodpovídá požadavkům správního řízení, a z docházkového listu, který nemá žádnou relevanci. Tyto důkazy si přitom odporují a žalovaný pochybil, když nevyšel z té verze událostí, která je pro stěžovatele příznivější.

[5] Stěžovatel dále namítl, že neexistuje jediný důkaz o tom, že vykonával nelegální závislou práci. Výpomoc vlastnímu bratrovi nemůže znaky závislé práce naplnit, navíc se nejednalo o trvalou činnost. Závěr městského soudu, že činnost stěžovatele znak trvalosti naplnila, považuje stěžovatel za nepřezkoumatelný. Dále tvrzení žalovaného, že stěžovatel má v úmyslu na stavbě pracovat i v budoucnu, nemá oporu ve spisovém materiálu.

[6] V posledním bodě namítl stěžovatel nedostatečné posouzení zásahu do svého soukromého a rodinného života v důsledku správního vyhoštění, neboť žalovaný vůbec nehodnotil jeho celkovou situaci.

[7] Žalovaný je přesvědčen, že kdyby stěžovatel v době kontroly pracoval na stavbě první den, jak sám tvrdí, neuvedl by do protokolu o výslechu konkrétní výši odměny za práci. Z docházkového listu navíc vyplývá, že stěžovatel pracoval od 1. do 7. března 2017.

Žalovaný v argumentaci stěžovatele shledává úmysl zastírat výkon zaměstnání bez potřebného povolení. Stěžovatel nikdy nevedl na území České republiky rodinný život a žalovaný se domnívá, že styky s bratrem může stěžovatel udržovat, i když bude pobývat na Ukrajině.

[8] Usnesením ze dne 27. září 2017, č. j. 6 Azs 261/2017 - 25, Nejvyšší správní soud nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Stěžovatel namítal, že rozsudek městského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Této námitce však nelze přisvědčit. „*Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. prosince 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS), jakož i případy, kdy soud opomene vypořádat některý z žalobních bodů (např. rozsudek ze dne 8. prosince 2009, č. j. 8 Afs 73/2007 - 111). Městský soud se však žádného z uvedených pochybení nedopustil, naopak důsledně vypořádal všechny námitky vznesené stěžovatelem v žalobě. To, že věc posoudil jinak, než by si stěžovatel býval přál, k závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku vést nemůže.

[11] Důvodná není ani námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalovaný vycházel především ze zjištění hlídky cizinecké policie, která stěžovatele kontrolovala při práci na stavbě, dále z vyjádření zednického mistra a jím předloženého docházkového listu a z výpovědi stěžovatele. Stěžovatel uváděl, že na stavbě pouze vypomáhal bratrovi, pracoval tam poprvé ten den, kdy byl hlídkou cizinecké policie zajištěn (tedy 7. března 2017), a dne 1. března 2017 se tam byl jen podívat. Městský soud však správně poukázal na to, že kromě docházkového listu, jehož pravdivost stěžovatel nijak relevantně nezpochybnil, potvrdil výkon práce stěžovatelem od 1. března 2017 i zednický mistr. Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že věrohodnost výpovědi stěžovatele značně snižuje její vlastní rozporuplnost, neboť stěžovatel na jednu stranu uváděl, že se byl na stavbu podívat již dne 1. března 2017, ovšem na začátku výslechu uvedl jako datum příjezdu do České republiky 5. březen 2017.

[12] Podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců lze uložit správní vyhoštění cizinci, *je-li cizinec na území zaměstnán bez oprávnění k pobytu anebo povolení k zaměstnání, ačkoli je toto povolení podmínkou výkonu zaměstnání*. Pro účely zákona o pobytu cizinců se „zaměstnáním“ *rozumí výkon činnosti, ke které cizinec potřebuje povolení k zaměstnání, zaměstnaneckou kartu nebo modrou kartu.* (první věta § 178b odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Podle § 89 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, může být cizinec *přijat do zaměstnání a zaměstnáván, je-li držitelem*

platné zaměstnanecké karty nebo modré karty, pokud tento zákon nestanoví jinak, popřípadě *má-li platné povolení k zaměstnání vydané krajskou pobočkou Úřadu práce a platné povolení k pobytu*. „Zaměstnáním“ se přitom rozumí zaměstnání v pracovněprávním vztahu (§ 10 zákona o zaměstnanosti), tedy výkon závislé práce v režimu zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů [srov. § 1 písm. a) tohoto zákona].

[13] Mezi účastníky řízení nebylo sporné, že stěžovatel neměl povolení k zaměstnání ani zaměstnaneckou kartu, ač k tomu byl ze zákona povinen. Stěžovatel však opakovaně namítal, že pouze pomáhal bratrovi a práci nevykonával soustavně, a proto jeho činnost nelze hodnotit jako závislou práci (zaměstnání).

[14] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. února 2014, č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, č. 3027/2014, zdůraznil nezbytnost odlišování závislé práce od mezilidské výpomoci. Za společný rys a leitmotiv závislé práce označil osobní či hospodářskou závislost zaměstnance na zaměstnavateli. „*Tyto znaky slouží k odlišení závislé práce od jiných ekonomických aktivit (zejména samostatného podnikání), ale také od aktivit jiného charakteru (zejména mezilidské výpomoci). [...] Odměna tedy sice přísně vzato nepředstavuje samostatný definiční znak závislé práce (jde o povinnost, která zaměstnavateli na základě výkonu práce vzniká), avšak pokud jedna osoba poskytne nebo přislíbí druhé za její činnost odměnu, jde o významnou skutečnost pro posouzení, zda mezi nimi existuje vztah nadřízenosti vyplývající z hospodářské závislosti zaměstnance na zaměstnavateli.*“ I když se tyto úvahy týkaly odpovědnosti za správní delikt spočívající ve výkonu nelegální práce v režimu zákona o zaměstnanosti, jsou plně využitelné i pro posouzení, zda stěžovatel vykonával na území České republiky zaměstnání v rozporu se zákonem o pobytu cizinců.

[15] Stěžovatel přitom ve správním řízení sám přiznal, že měl sjednanou odměnu za práci ve výši 70 Kč za hodinu. Nejvyšší správní soud dále přihlédl k vyjádření zednického mistra, že stěžovatel pracuje pro společnost Popovych s.r.o. (táž informace je u jména stěžovatele uvedena v docházkovém listu). Činnost stěžovatele tak nelze považovat za pouhou výpomoc bratrovi.

[16] Co se týká otázky soustavnosti práce vykonávané stěžovatelem, lze opět odkázat na výše citovaný rozsudek č. j. 6 Ads 46/2013 - 35, v němž Nejvyšší správní soud zařadil soustavnost mezi znaky závislé práce: „*Samozřejmě je třeba tento první znak v konkrétních případech aplikovat uvážlivě. Inspekční kontrola zpravidla odhalí jen činnost prováděnou v době kontroly samotné; na její soustavnější charakter je možno usuzovat až z dalších skutečností zjištěných, například z výpovědi obviněného, z výslechu svědků či ze situace na místě (charakter činnosti, množství již provedené práce apod.). Na závadu nemusí být ani to, že se činnost dosud soustavnou stát nestihla (jedná se například teprve o první den práce „na zkoušku“), jestliže se takovou podle vůle stran následně stát měla (srov. k tomu Stádník, J., Kontrolní činnost inspekce práce v oblasti agenturního zaměstnávání a nelegální práce, Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Pracovní právo 2012 na téma Závislá práce a její podoby, Brno: Masarykova univerzita, 2012, 254 s.).*“

[17] Městský soud v tomto směru správně zdůraznil, že „*činnost žalobce byla již po týdnu pravidelného a soustavného charakteru, ačkoli se ji sám žalobce snažil prezentovat jako*

nárazovou.“ Stěžovatel docházel na stavbu (s výjimkou neděle) každý den, práci vykonával osm hodin denně (což sám uvedl při výslechu) a jeho pracovní doba byla předmětem evidence. Tyto okolnosti pro závěr o soustavném charakteru práce vykonávané stěžovatelem postačují. Soustavná totiž nemusí nutně být pouze práce vykonávaná dlouhodobě, jak vyplývá z výše citovaného rozsudku, může se jednat i o krátkodobější zaměstnání na pravidelném základě. Nejvyšší správní soud v minulosti postrádal znak soustavnosti u práce vykonávané po několik hodin (rozsudek ze dne 30. července 2014, č. j. 3 Ads 111/2013 - 31) či pouhý den (rozsudek ze dne 7. dubna 2016, č. j. 4 Ads 27/2016 - 40). Stěžovatel však na stavbě v době kontroly pracoval již celý týden a kromě jeho tvrzení nic nenasvědčuje tomu, že by předtím, než byl cizineckou policií kontrolován, zamýšlel výkon práce ukončit již ke dni 8. března 2017. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že stěžovatel vykonával zaměstnání ve smyslu zákona o pobytu cizinců a zákona o zaměstnanosti bez platného povolení, čímž dal žalovanému důvod rozhodnout o jeho správním vyhostění podle výše citovaného § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pobytu cizinců.

[18] Stěžovatel také namítal nedostatečné posouzení zásahu správního vyhoštění do svého soukromého a rodinného života. Tuto argumentaci však stěžovatel vedl ve velice obecné rovině, aniž by specifikoval, jakou konkrétní okolnost žalovaný měl žalovaný opomenout. O nepřiměřeném zásahu do rodinného života nemůže být v případě stěžovatele řeč, neboť sám přiznal, že jeho manželka i syn žijí na Ukrajině. Co se soukromého života stěžovatele týče, ten je správním vyhoštěním zasažen již z povahy věci (nucené ukončení pobytu v České republice), nikoli však v intenzitě, která by znemožňovala rozhodnutí o správním vyhoštění vydat. Stěžovatel pobýval na území České republiky pouze po dobu několika dnů, po niž si zde nemohl vytvořit pevnější vazby, které by jeho správnímu vyhoštění bránily. Naopak ke státu původu jej pojí rodinné vazby a i zdroj jeho příjmů je podle všeho na Ukrajině (při výslechu uvedl, že tam podniká ve stavebnictví jako živnostník).

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročež ji ve smyslu § 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2017

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu